

Tejto problematike je venovaná nepublikovaná diplomová práca V. Hrona, Kultúra neskorého baroka na Slovensku, FFUK Bratislava 1974.

⁹ Umění na Slovensku, odkaz země a lidu. Praha 1938.

¹⁰ MENCL, V.: Středověká architektúra na Slovensku. Praha—Prešov 1937. MENCL, V.: Středověká města na Slovensku. Bratislava 1938 a mnohé ďalšie články a štúdie.

¹¹ HOFMAN, J.: Staré umění na Slovensku. Praha 1930. POLÁK, J.: Výtvarné umění na Slovensku. In: Slovenská čítanka. Praha 1925. HOFMAN, J.: Štúdia o stredovekom umení na Slovensku. Československá vlastivěda, 8, Praha 1935.

¹² HOMOLKA, J.: Gotická plastika na Slovensku. Bratislava 1972.

¹³ Publikácia V. Dvořáková. J. Krása, K. Stejskal, Středověká nástěnná malba na Slovensku, Bratislava—Praha 1978, ktorej predchádzalo množstvo analytických i syntetických štúdií (o tom pozri BAKOŠ, J.: Gotické nástenné maliarstvo na Slovensku do polovice 15. storočia — Náčrt premiery celkového obrazu, 1974 — rukopis, nachádzajúci sa v Umenovednom ústave SAV).

¹⁴ K tomu pozri napr. BAKOŠ, J.: Stav bádania o začiatkoch gotického tabuľového maliarstva na Slovensku. Ars, 1972/74, s. 27—28.

^{14a} Pozri recenziu syntetickej publikácie Gotik in Böhmen, München 1969 v časopise Umění roč. XIX, 1971, s. 358 a n. od J. Pešinu, V. Kotrbu, J. Homolku, K. Stejskala a J. Krásu.

¹⁵ RIEGL, A.: Kunstgeschichte und Universalgeschichte. A. R., Gesammelte Aufsätze, Augsburg—Wien 1929, s. 5—9.

¹⁶ WAGNER, V.: Vrcholne gotická drevená plastika na

Slovensku. Zborník Matice slovenskej, 14/—História. Martin 1936. GÜNTHEROVÁ, A. — MIŠIANIK, J.: Středověká knižná malba na Slovensku. Bratislava 1961.

¹⁷ DUBNICKÝ, J.: Ranobarokový univerzitný kostol v Trnave. Bratislava 1948.

¹⁸ GÜNTHEROVÁ, A.: Súpis pamiatok na Slovensku I—III. Bratislava 1967—1969.

^{18a} Podrobnú bibliografiu zostavil F. Kresák. Rukopis sa nachádza vo VEDE, vydavateľstve SAV. K nahliadnutiu je v Umenovednom ústave SAV. Veľkou prednosťou tejto bibliografie je, že autor prvý zahŕňa i nepublikované diplomové a kandidátske práce, na ktoré sa neprávom zabúda. Často sa im nedostáva publikovania práve v dôsledku prílišnej podrobnosti a vedeckosti. Predstavujú nezanedbateľnú položku našej umeleckohistorickej spisby.

¹⁹ Hypotéza o rozvoji vedného odboru teória a dejiny výtvarných umení do roku 2000. Ars, 1972/74, 1—6, s. 309.

²⁰ Práve to má za následok, že nejestvujú definitívne ukončené poznatky. Táto neukončenosť však nie je len časovou obmedzenosťou, ale aj prejavom životnej funkčnosti poznania. Je zaangażované do životných úsilí, a teda i svárov. Preto jestvuje veda len ako obrovský dynamický celok, zahrňujúci všetky protirečivé prúdy. Nie ale tak, aby ich zosúladzovala do akejsi nezainteresovanej objektivity, ale práve tak, že žije ich vnútorným sporom, je dynamická, otvorená voči životu a je jeho súčasťou práve v dôsledku tohto sporenia.

²¹ O tomto ontologickom chápaní hry pozri BUYTEN-DIJK, F. J. J.: Das menschliche Spielen. Kulturantropologie, Beue Anthropologie Bd. 4, Stuttgart 1973, s. 88—122.

Пути словацкой истории искусства - закономерность или случайность?

Статья представляет собой попытку размышления о внутренней и имманентной ситуации истории искусства Словакии. Автор анализирует три круга проблем.

1. Исторические корни современного состояния данной дисциплины, которые модифицированные в иной форме, существуют и сегодня.

2. Современная ситуация и проблемное поле дисциплины.

3. Методологические последствия, вытекающие из настоящего состояния.

1. Запоздавшие утверждение истории искусства как смотреть на дисциплину в Словакии является последствием нескольких факторов:

а) неразвитость национальной буржуазии, а также вытекающее из этого обстоятельства неразвитое национальное искусство: без заказа не было национального искусства, без национального искусства не было необходимости его исторического обоснования;

б) неразвитость крупной национальной буржуазии повлияла на несовершенные формы исторической живописи и обусловила ненужность истории искусства. Без национальной буржуазии не было необходимости в мифизации славного национального прошлого. История искусства в других странах возникла в значительной мере именно как орудие исторического обоснования претензий национальной буржуазии;

в) древнее искусство Словакии было использовано венграми в качестве символа славного прошлого венгерского народа, что в сознании словацкого народа оставило травму: древнее искусство не воспринималось словацким населением в качестве своей традиции, а в качестве атрибута чужой власти. Это было логично: искусством как непродуктивным феноменом окружали себя богатые и состоятельные, в основном венгерские, господствующие слои населения. Рецидивы этой травмы чувствуются и сегодня;